

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
7 Novembre st. v.
19 Novembre st. n.

Ese in fie-care dumineca.
Redacțiunea în
Közép-utca nr. 395.

Nr. 45.

ANUL XVIII.
1882.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România 25 lei.

Bărbatul nevestei frumoase.

— Novelă. —

(Urmare.)

O bănuieală grozavă i apăsă creierii. Oare nu l'a înșelat nevesta? Și ca să-și potă răspunde la acesta întrebare, își adună toate probele pro și contra. Unele din ele scutiau cu deplină ncredere caracterul nepătat al nevestei sale, căci i improspătau în aducerea aminte atâtea momente drăgălașe, atâtea farmeci gingașe, cu cari ea l'au impresorat. Nu! Ea nu e vinovată! — își dicea atunci și se liniștia.

Dar numai pe timp scurt. Căci atunci urmau niște probe, cari i stărniau nencrederea cea mai mare. Își aducea aminte de unele întâmplări, cari i s'guduiră cu totul liniștea. Nu mai putea să se ncredă. Schinteia gelosiei s'a aprins și nu mai eră puțință să se stingă.

Bietul om nu mai avea odihnă. Ziua fugia dintr'un loc în altul, noptea nu putea dormi. Și cu cât timpul trecea, cu atât zăpăcēla lui se măria.

El se credea cădūt în o stare ridiculă și supunea, că totă lumea știe acesta. Se feriă dar de oameni, de și doria din adâncul sufletului să-și potă împărtăși cuiva taina înfricoșată.

Dar nu eră un suflet de om, în care să se ncredă. El nu avea prieteni. Cei ce viniau la casă, nu erau amicii lui, ci ai nevestei sale. Cum să se plângă lor, când tocmai pe dēnșii i bănuia?!

Lipsit dară cu totul de o inimă sinceră, dēnsul află mai cu minte să tacă, să nu dică nimenuia nici o vorbă, cu atât mai puțin nevestei sale; ci să petrecă cu luare aminte purtarea ei, ca astfel să se convingă despre adevēr ș-apoi să facă ce va socoti mai cu scop.

Urmând acestei hotăriri, se puse așa dicēnd la pândă, urmărind cu mare băgare de seamă tot pașul și tot cuvēntul nevestei sale. Și din ce în ce se convingea mai mult, că presupunerea nu l'a înșelat, el este trădat.

Vedea cum drăgănările de odinioră din partea soției sale dispărură cu totul, făcēnd loc unei reciri, care deveni în urmă un dispreț. Esperia, cum ea nu se mai interesă de el, cum îl trată din și în și cu lipsă tot mai mare de cruțare. Dar în același timp observă, cum ea își desvoltă toate farmecile pentru amicii cari viniau la casă. Toți se bucurau de câte un favor al ei, numai pentru dēnsul n'avea ea nici o vorbă de iubire; toți aveau oș-cari drepturi, numai el n'avea nici unul, afară d'a cēla d'a plăti socotelile nevestei sale.

Acēsta esperință durerosă strinse rēu inima lui,

dar suferi 'n tăcere și așteptă privilegiul bun spre a trezni trădarea „ne mai pomenită”.

*

Într'una din zile nevesta lui, rentorcēndu-se dela oraș, se culcă îndată în pat și trāmise după medic, căci se bolnăvi grabnic.

Bărbatul, carele o iubiă cu tot focul inimei sale, se spăria grozav și așteptă cu nerăbdare sosirea medicului. Spre norocire acela eră acasă, când trāsura sosi la el, astfel nu peste mult vini.

Eră un medic tiner, nu de mult așeșat în acel oraș, carele își și câștigase un numer mare de pacienți. Eră un fel de bon ton în familiile de frunte a-l avē pe dēnsul medic de casă.

După ce medicul făcū diagnosa, bărbatul spăriat numai decăt îl întrebă, decă bōla e periculōsă ori ba?

Acela îl mângăia, că nu este tocmai pericol, dar pōte să urmeze, de cumva rēul nu se va stinge din rădēcină. Mijlocul cel mai bun, spre a-l stinge, eră d'a întrebuiință vr'o baie. Sesonul tocmai incepea.

Bărbatul spăriat decăt asigură pe soția sa, că îndată-ce i va fi mai bine, va putē să o ducă la băi. Acēsta promisiune făcū așa înriurire binefăcătoare asupra nevestei, încăt a dōua și ea se și sculă din pat și merse la oraș a-și face pregătirile, adeca a-și comandă câteva toalete nōue pentru baie.

Ziua ficsată pentru plecare sosi 'n curēnd. Dar ce neplăcere! Bărbatul tocmai în săptămāna aceea avea niște lucruri fōrte importante, pe cari nu le putea încredința altuia.

Propuse dară nevestei sale ca să amāne plecarea, căci este împedecat s'o însoțescă.

Ea însă i respunse, că nu o pōte amānă, pentru a făcut toate pregătirile, și decă dēnsul nu o va putē petrece, totuș nu va merge singură, căci ș-o amică se duce tot la acea baie.

El, știind-o bolnavă, nu cuteză s'o mai rețină, ci se 'nvoi, promițēnd, că 'ndată ce-l va iertă timpul, va merge și dēnsul s'o cerceteze.

Dōmna plecă dară la baie, el o petrecū până la stațiunea cea mai de aprōpe a calei ferate. Acolo se despărțiră. Trenul șueră și el se rentōrse acasă.

Dar încă pân' a nu sosi acasă, dēnsul fu cuprins iērăș de o neliniște. Schinteia gelosiei se aprinse de nou în internul seu, căci pe acelaș tren cu care merse nevesta lui, zări și pe unul din amicii — ei.

I-ar fi plăcut să plece și el cu trenul cel mai de aprōpe după soția sa, însă afacerile nu-l lāsau. Decise dară, că îndată ce i va fi cu puțință, va plecā și el.

La o săptămână își și realiză dorința. Sosi séra la băile unde se află și nevêsta sa.

Nu-i scrise înainte că va merge, pentru ca sê-i facă suprinde, și — spunând adevêrul — pentru ca sê se pôta convinge de portarea ei.

Sosind, nu trase la otelul în care eră și dênsa, ci în altul. Și de acolo merse pe jos, cu pëlêria trasă pe ochi, până la otelul ei, ca sê-și începă pândirea.

Sunete de musică i străbătură la auđ de acolo. Sigur cutare bal! — își dicea el. Așă dară ea, în loc de a face cură, dantéză.

Dar sosit aprópe, se convinse, că nu-i bal, ci serenadă. Musica cântă la o feréstă. Hah! cineva dă serenadă nevêstei sale. Se apropiă sê se convingă.

Nu departe de feréstă se aflau mai mulți ênși, cari ascultau musica.

El întrebă pe unul :

— Cui se face serenada asta ?

— Unei nevêste frumoșe.

— Dar cum se numeșce ea ?

— Ce-ți pasă dtale ?

— Mi-ar plăcé sê șciú.

— Pune-ți poftă 'n cuiu !

Vêdând, că cu omul acesta nu o scóte la cale, se apropiă de altul, care eră mai bêtrân și-i dîse :

— Domnule, eu tocmăi acuma am sosit. Binevoieșce a-mi spune, cui se face acêsta serenadă ?

— Unei nevêste, care a scos din minte pe toți bărbații cari petrec aici. Dênsa e soția unui avocat din . . .

Și el numi satul în care ședea eroul povestirii nôstre.

Bietul Cucandêu se cutremură.

— Va sê dică, femeia acêsta e cochetă ? — întrebă apoi el.

— Și încă până la ce grad ! E un scandal.

Cucandêu mai că amei.

Și străinul urmă :

— Eu me mir de bărbatul seu, că cum a putut-o lăsă singură. Il compătinesc din suflet.

— De ce-l compătineșci ? — dîse atunci un domn carele stetea aprópe și auđise conversațiunea lor. Un astfel de om nu este vrednic de compătîmire. El ênsuș ș-a pricinuit sôrtea. La ce s'a însurat, decă nu-i harnic sê fie stăpân în casa sa, ci-și lasă muierea în voia ei ? !

— Dar decă femeia e bolnavă și trebuie sê vină la băi ? ! — observă Cucandêu.

— Bolnavă ? — rise acelaș domn. Da, are bóla d'a-și păcăli bărbatul.

Și atunci mai mulți din tinerii, cari ascultară musica, se apropiară de ei. Aceia erau veseli, glumiau și rideau.

— Așă dară Alfred a triumfat, — dîse unul.

— Cum ? — întrebă altul.

— Nevêsta frumoșă a primit curtenirea lui.

— Și ?

— Mâne vor face dimpreună o excursinne până la ruine.

— Sêrmanul bărbat !

— Ba prost !

La aceste cuvinte Cucandêu, pe care deja îl trecură niște sudori reci, se aprinse de mânîe și întorcându-se cătră tinerul care grăi în urmă, i dîse :

— Cum cutezi dta sê blamezi pe un om, care nu ț-a făcut nici un rêu ?

— Eu nu-l blamez, ci-i dau numai numirea care i se cuvine.

— Păstréză-o pentru dta ! — i rêsponse Cucandêu.

La aceste cuvinte, tinerul își innălță capul și măsurând pe Cucandêu, îl întrebă :

— Cine ești dta ?

— Eu sînt bărbatul despre care ai vorbit.

Acêsta descoperire produse uimire generală.

După pausă de câteva secunde, tinerul reluă :

— Așă dară vei șci ce ț-i datoria.

— De bună sêmă nu voi cere svatul dtale.

Tinerul își scóse un bilet de vizită și dându-l lui Cucandêu, i dîse :

— Demineța la 9 ore voi așteptă secundanții dtale.

Și după aceste vorbe se depărtă.

Cucandêu stetea uimit. Când el dîse tinerului, că nu va cere svatul aceluia spre a-și face datoria, înțelese, că va șci cum sê procedă față de nevêsta sa. Dar ietă, că acela gândi cu totul alt ceva.

Va sê dică nu numai tradat, ci și espus eventualității unui duel !

Dar a se retrage nu mai putea, căci atunci ajungea și de batjocură, ceea ce dóre pe ori și cine mai mult decăt atacul cel mai aspru.

Rugă dară pe cei doi cu cari începú a conversa, ca sê-i fie secundanți, căci el nu cunoșce pe nimene. Aceia primiră.

Încă în ziua următoare duelul se făcú în o pădure din apropiare. Cucandêu căpêtă o rană la picior, încât trebui sê se culce. Potrivnicul seu scăpă neatins.

Nevêsta nu șcîa nimica despre cele întêmplante ; ba ea nu aflase nici aceea, că bărbatul ei venise la aceleși băi, căci el rugă pe toți a nu divulgă secretul acesta, și ênsuși scrise un nume fals în lista óspeților.

Și fiind că dênsa nici nu visă de presința bărbatului, își petrecea lumea albă, dar neuitând a scrie lui acasă că-și face cura regulat, deci sê-i mai trămită niște parale.

Înr'aceste bărbatul zăcea în otel, suferind dureri destul de grele și făcea planuri, cum sê-și restabileșcă onórea pêtată, cum sê-și pedepsescă soția, care într'atâta l'a necinstit !

Și cum medită așă în patul de durere, deodată auđi pe stradă un șgomot produs de durăirea unei trăsuri. Își aredică iute capul sê vêđă cine trece ?

În trăsura ședea un tiner și o nevêstă. Tinerul mână ênsuș caii de sânge nobil. Vizitiul ședea din apoi.

El recunoscú nevêsta și căđú în pat.

Dênsa eră soția lui.

(Va urmá.)

Iosif Vulcan.

Femeia Română

după cântecele populare:

— Conferință ținută la Societatea „Concordia Română“ din București, la 5/17 decembre 1881. —

(Încheiare.)

XII.

Dar nu aci se 'ncheie șirul darurilor, șirul virtuților ce împodobese pe femeia română care, ca femeie mai ântâiu de tóte, hârnicia trebuie sê fie cea dintâiu a ei podóbă.

Ca fêtă, Românul ne spune că Românele, afară de

Vorbitóre, cântátóre
Și de suflet iubítóre,

mai sânt ,și de pânzi înălbitore*, ier ca soție, vędend'o,
nu se pôte opri de a-i admiră hărnicia :

Ietă mândra de pe vale,
Cu rochița în paftale!

Ea alergă 'n fuga mare,
Seceră orz de prândare
Și-l usucă 'ntr'o căldare.
Până un copil se sugă,
Se asvêriă ca vêrlugă
Și rășneșce tot în fugă.
Într'o clipă ea frământă,
Se roșeșce, se 'nferbentă
Și de bucurie cântă.

Da, dómnelor și domnilor! dęnsa muncind, cântă
de bucurie; cea mai netăgaduită mărturie, că nu mun-
ca i este urită, ci lenea. Ier dęcă vreți să cunõeșceți
vieța ei de fie-care ți, ne-o spune singură :

De cu diuă mătur casa,
Aprind focul, gătesc męsa,
Aduc apă din fântână
Și furca n'o las din mână.
Lau copilul, i dau țigă
Și mulg vaca la porțiță.

Di Alecsandri insoțeșce aceste versuri de următo-
rele rënduri :

„Un călător străin dıce în relația voiagiului seu
prin țerile nōstre, că nu cunõeșce pe lume femeii mai
harnice ca nevetele romănce; și în adevêr, dęcă vom
ține semă de tot lucrul care-l fac ele, afară de lucrul
pământului, vom împărtăși lesne opinia călătorului
străin.

„Nevestă romăncă ține casa, creșce copiii, face de
măncat bărbatului și il duce la câmp în ori ce depăr-
tare s'ar găsi, mulge vaca, ingrigeșce de grădină, de
vite, de paseri, etc., țese pânza trebuitore pentru îm-
brăcăminte fa miliei, stringe cânepa, o topeșce, o bate,
o preface în călți, o torce, o țese; apoi pânza o ghi-
leșce, etc., și în vremea asta ea mai face și boierescul,
seceră, prășeșce cu copilul ei de țigă alături. Copilașul
e ascuns sub o tufă de brusture, la ręcōre, și plänge;
mama lui alergă de-l hrăneșce, apoi ier se apucă de
lucru în câmp; sub arșița sōrelui.

„Și cu tōte aceste nevetele romănce sânt vesele,
glumete și totdeuna gata la ori-ce trebă. Soiul lor este
frumos, însă frumusețile lor se perd de timpuriu, din
causa lucrului greu al pământului*.

XIII.

Și în tōte momentele vieții sale, în mijlocul tutu-
ror grelelor îndeletniciri ale ei, dęnsa nu uită aceea ce
o clipă măcar ori-care femeie romăncă nu trebuie să
uite : că adeca ea este Romăncă. Am vędut vitejia ei,
iubirea ei de țeră. Sę vedem acum cât de adănc este
înrădęcinat în inima ei simțul de naționalitate.

Ietă ce dıce ea Romănului care geme apęsat sub
jugul străinului :

Fă, hădiță, pętra 'n dęce,
La ęst mal curęnd d'ei trece,
Că sântem de nēm Romănc,
Nu sântem de nēm pągănc.
Despică Dunărea 'n două,
Sę facem dragoste nōuē;
Colea 'n umbra ęstor nuci

Pe brațe-mi sę mi te culci,
Sę facem dragoste dulci.

S'ascultăm însă cum se plänge Romănu 'ndrăgostit
că puiculița l'a urit, de când lăcomia cea fără sațiu a
unor vecini l'a făcut să trecă, cu casă și moșie, sub
stăpânirea străină :

Drag mi-a fost drumu-'ntr'a-cōce
Și n'am pentru cine-l face.
Puiculița ce-am iubit
Dıce că m'am moscălit.
Și-mi vorbeșce dușmăneșce
De pe mal când me priveșce.
Și-mi tot dıce : „Fugi departe,
Că de mine tu n'ai parte!
Când erai Romănc curat,
Sufletul meu ți l'am dat,
Dar de când te-ai căzăcit
Ești ca dracul de urit*.

Dar ietă cum își vęrsă jalea și Romăncă pe care
sōrta a ursit'o sę-și mănănce amarul cu un străin :

... de când m'am măritat
Cu-un Moscal din cela sat,
...
Inima-mi e cu lacată.
Când aș descuiă-odată,
Ar cunõeșce lumea tōtă,
Cât amar și cât venin
Bea inima la străin!

Auđiți adevêrata voce a naționalității! Deci, ori
când voim ca ea să ne desmierde auđul și să ne in-
veselescă inima, s'o căutăm, dómnelor și domnilor, în
inima femeii romăne, ier nu în multe din gazetele ce
dılnic ne asurđesc urechile, căci numai femeia romăncă,
care în cursul atător vęcuri ne-a păstrat dulcea limbă
strămoșescă, ne-a păstrat Romăni, a fost este și veci-
nic va fi scutul naționalității nōstre! Numai ea gră-
ieșce și va grăi pe limba străbunilor, în timp ce soțul
ei devine, sęu pôte va deveni din nenorocire, peste
munți, Ungur ori Sas; peste Prut, Moscal, Rus, Ca-
zac; peste Dunăre, Sêrb ori Bulgar; la Pind, Turc,
Grec ori Albanez; ier la noi în Țeră, Dumneđeu sę ne
ferescă, Francez, Nēmț ori, ceea ce e și mai rēu, Ov-
reiu leșesc căci, Dōmne! mulți s'au mai jidovit pân'
acum, dęcă nu prin limbă, cel puțin prin obiceiuri!
Lor dar, femeilor romăne, li se cuvine tōtă recunoș-
cința patriei și națiunii romăne!

XIV.

După cum am vędut, tōte darurile cele mai fru-
mōse, trupeșci, și cele mai nobile, sufleteșci, sânt po-
dōbele cele scumpe ale femeii romăne care n'are alta
avere de cât „dulce sărutat*"

Și dulci pōme de măncat :
Dōuē mere 'n umbră cōpte,
Cu isvōre dulci de lapte,
Care sōre n'a vędut
Și vęntul nu le-a bătut ;
Rotunđele amēndōuē
Și spēlate tot cu rōuă,
Tot cu rōuă de pe flori,
Culésă la cântători.

Și de multe ori, în dıle de grele nevoi, „numai
ochi de plâns, și un suflet de dor aprins*.

Dar nu e d'ajuns ore să aibă cineva numai chipul și inima, frumusețea și virtuțile ei, pentru ca să fie cel mai avut dintre oameni? Deci, femeia română e cea mai avută din lume! Darurile ei sunt neprețuite și nepertore comori! Să ne silim dar toți a 'nvêta s'o prețuim după cum merită!

Acosta, dómnelor și domnilor, este femeia română, nu după cum ne-au descris'o și ne-o descriu cei propocșiți cu carte multă, cari ori n'au vêdut'o nici odată, ori abiă au putut s'o cunoscă — — ci după cum ne-o descrie poporul român în cântecele sale, acosta oglindă fidelă a inimei lui; după cum ne-o descriu fiul și tatăl ei, iubitul și soțul ei, acela care-și mânâncă „pânea și sarea p'un taler” cu dênșă, acela care, născut din ea, trăiește și móre lângă ea,

Stringënd-o la pept cu foc,
Sê-i tot fie de noroc!

Iuliu I. Roșca.

Anticități din Bucovina.

III.

Monumente de pictură.

Monumentele cele mai interesante sânt cele de pictură. Cine au fost pictorii lor, nu ne șice dl Vickenhauser. Dară e sigur, că între dênșii unii au fost Români. În strinsă legătură cu pictură stă și știința cosmumelor. Relațiunile, ce vom da, vor fi nu un mic adaus la astă știință ignorată de totul de Români.

1) Tetraevangeliul din mănăstirea Homorei, care în ȕilele din urmă a fost studiat mai de aprópe de pictorul bucovinean Ep. Bucevschi. Despre asta am raportat mai nainte în „Familia”. Aicia dăm studiul dlui Vickenhauser. Tetraevangeliul e scris în limba slavonă eclesiastică; scrisórea e ca în asemenea cărți mănăstirești din Putna și Sucevița, mare, chiară și frumósă. La începutul fieșce-cărui evangeliu se află semne colorate, mari și cu câte o icónă a evangelistului respectiv; icóna a cincia, cea din urmă, representă pe Ștefan cel mare, cum el ingenunchiând predă cartea sa cu amëndouă mânilor Pre-curatei fecióre, ce șede cu pruncul Isus pe un scann pompos. Ștefan pórtă îmbrăcăminte înguste, botnicuțe roșie și o mântă-jumătate din materie bogată, fără mâneci și pe pept deschisă, tivită cu blână. Statura lui este, cum e și după tradiție, îndesată. (Ștefan adeca a fost mic de statură (f. 11), cum și s'a documentat într'a 23 sept. la ocașiunea deschiderii mormântului lui la Putna, dară mare la minte). Fața e plină și mustăciósă. De desubtul corónei cu cincii țepușe cade un păr blond pe spinare. Lângă icónă stă scris în limba slavonă eclesiastică așa: „Onorificul (blagocestivii) întru Cristos iubitorul Țar, Io Ștefan Voevoda, Hospodar al țerii Moldo-Vlachia, a dat și a lăsat să scrie tetraevangeliul acesta cu mâna eromonachului Nicodim”. „Și el l'a dat mănăstirii dela Homor pentru sufletul seu, pentru părinții lui și pentru copiii lui atunci, când a fost popa Gerondie Egumên”. Scrisórea frumósă e legată în table de argint inaurit cu fel de fel de impletituri pe spate. Pe fața de nainte a coperemântului (cu patru srecături de cristal) e inviarea lui Cristos, pe fața dinapoia repausarea s. fecióre. Inscriptiunea slavonă eclesiastică de pe coperemânt sună: „Io Ștefan Vv. din mila lui Dđeu hospodar al țerii Moldovei, fiul lui Bogdan Vv., a ferecat acest evangeliu în mănăstirea Homorului la a. 6995/1487 Nov. 20* (f. 20).

O notiță posterióră în tetraevangeliu, care de altmintrelea stă în scrisórea, modul scrierii și limba slavonă eclesiastică pe picóre tare slabe, sună astfel:

„Eră la a. 46 peste 7000 (1538) în ȕilele lui Petru Vv., când Sultanul întră cu totă puterea țerilor ostice, cu Tătari și Ungrovlachi în acosta șercă țeră. Peste totă țera se respândi frică și teróre și noi călugării din Homor am trimis în terórea astă vinită asupra țerii tetraevangeliul acesta în țera unгурescă la castelul Ciceu. Și s'a întemplat, că Domnitoriul țerii Petru Vv. a părăsit castelul seu (Suceva). El întră în țera unгурescă, vini la castelul seu Ciceu, găsi acolo tetraevangeliul, il luă în mâna lui și-l tinu la sine, cât timp stătú în castelul Ciceu. Și atunci încă când se duse în țera turcescă, luă cu sine tetraevangeliul acesta la orașul Sultanului și-l tinu acolo în mâna lui. Dară nu trecú mult timp, că a fost în țera turcescă. Se milostivi muma cea precurată și i dedú ier coróna domnitorilor, spre a fi ieră hospodar al țerii Moldovei și al creștinilor. El vini din Turcia, luă sceptrul țerii Moldovei, adeca stégul, vini sântos în castelul seu renumit, reședința lui Suceva și dedú s. tetraevangeliu mănăstirii sante din Homor pentru sufletul seu și pentru sufletul părinților sei (lui Ștefan cel Bêtrân Vv.) „Atunci a fost egumen Paisie, și eră trimis de dênșul* (f. 18).

A dóua notiță sună așa: „La anul 7162 (1654) vini omul (muj) Chmelenski cu Cozaci în țera Moldovei la castelul Sucevei: căci Chmelinski eră ginerele lui Vasile Vv. Și el vini cu o armată, spre a luă pe principesa din castel. Atunci devastaseră Cozaci biserica și mănăstirea Homorului și amblau tare dușmănos (vojerali) cu ele. Mănăstirea avuse fel de fel de odóre, de marfe și nimică din lóte aceste a rēmas mănăstirii. S'a și întemplat atunci că Cozaci au luat acest tetraevangeliu. Cu ajutoriul lui Dđeu însē am venit noi cu armata nóstră și cu principele Georgiu Rákóczi din Ardeal. Vini la luptă cu Cozaci și armata unгурescă i luă lucrurile. Tetraevangeliul acesta vini în mânilor generalului superior Kemény János, de la care Noi Georgiu Ștefan, din mila lui Dđeu hospodar al țerii Moldovei l'am rescumperat. Și Noi ni-am miluit și am dat acest tetraevangeliu mănăstirii din Homor, ca să fie dela Noi spre amintire și o ajutorință, când ar fi de trebuință, spre iertarea pecatelor”. Și când il rescumperasem eră anul dela Adam 7165 (1657), luna sept. 25* (f. 29).

2) Portretul lui Ștefan cel mare din mănăstirea Petráuților. „Pe päretele opus de iconostas se află zugrăvită dedicarea bisericei. Pe un scaun pompos cu un dos rotund șede Mântuitorul, stânga e rădmătată pe evangeliul închis, ieră drépta redicată bine cuvântând. Lângă dênșul stă un apostol, de sigur s. Petru, care presintă Mântuitorului pe ctitoriul bisericei, pe Ștefan cel Bêtrân. Ștefan cu față fără barbă și plină (f. 79), plete lungi de desubtul corónei cu 5 țepușe aternă pe spate. El pórtă o manta bizantină roșatecă de materie de aur cu mărgele bogat decorată. În mâna stângă ține biserica, prezentându-o lui Isus și mâna dréptă rēdicând ca cum ar arêta dedicația. Dómna lui Ștefan pune mâna pe capul fiicei, ce stă dinaintea ei, pe când o a dóua fiică i urmază. Ea pórtă o corónă decorată cu o pētră scumpă pe frunte, de desubtul căreia cade o batistă pe spate. Mantauă roșie de stofă de aur cu guler negru și ornată avut cu șiruri de mergele, fără mâneci, așa încât se vede straiul de desubt, întretesut cu aur, pe carele il încheie la încheiăturile mânilor și șiruri de mărgele. Fetișórele pórtă asemenea mumei îmbrăcăminte decorat bogate cu mărgele, șiruri de mărgele la încheieturi la mâni și cercei* (f. 80).

3) Pe un patrachil din mănăstirea Petráuților, lucru bizantin, după cum documentă inscriptiunea de pe dênșul: „Io Stephanus Voevoda și Kira (Dmna) Maria* (f. 79), se află portretul lui Ștefan cel mare și Dómnei lui Maria. Brodăria mantalelor e de aur și de argint,

Din „Catastihul Dracului“.

La pictor.

Dónna : Rogu-te, domnule, fă-mi portretul, dar așa ca să nu me cunoscă bărbatul, căci vreau să-i fac o surprindere.

Icóna familiară.

Străinul : Ce fel de icónă e acesta de pe părete ?
Bucătărăsa : O veche icónă familiară.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Grigitóre de bolnavi.

— Avem onóre a vorbi cu dl director al spitalului ?
— Stau la dispozițiunea dv., onorabile dame.
— Noi am dorí s'ajungem grigitóre de bolnavi și anume de aceia, cari făcură progres mare în stadiul de reconvașență.

Itzig călare.

— E bine, Itzig, cum îți place calul meu ? Așa dară că-i bun de călărit ? !
— F—f—f—ór—te—te—te bu—bu—bu—bu—n !

fețele în mătășă și amândoi poartă corone pe cap. Ștefan, blond și fără barbă, poartă o cruce de mână în mâna stângă, Maria ține una pe pept* (not. f. 246).

La aceste portrete din mănăstirile Bucovinei descrise cu deamăruntul de cătră dl Vickenhauser, cităm câteva portrete după Gr. Muscelean: „Monumentele străbunilor din România* (Buc. 1873), care însă sunt descrise neesact și fără nici o știință.

Portretul lui Ștefan cel mare din mănăstirea Bistrița, aproape de orașul Pêtra din Moldova: „cu coronă imperială pe cap, în haină albastră și cu sceptrul în mână* (f. 40).

În biserica mănăstirii s. Nicolae din Iași e zugrăvit în intrare: Ștefan Vv. (cel mare), Maria Dômna, Bogdan Vv., Eudochia Dômna, Duca Vv. și Anastasia. „Acești Domni sânt îmbrăcați în haine imperiale, corone pe cap, sceptru în mână, ieră Ștefan cel mare în mână cu o sabie golă lăsată în jos* (f. 47). În biserica mănăstirii Tăzlău din districtul Bacăului (inf. l. an. 1497) sânt zugrăviți în dreapta: Ștefan Vv. cu coronă imperială, haină roșie și de desubt verde, cu o sabie în jos. În stânga: „Maria Dômna cu haină roșie imperială, asupra alta verde, scurtă cu blană și nasturi în brilante, asemenea și la mâni, în cap o batistă albă, ieră deasupra coronă imperială* (f. 49).

Dară destul, o estragere mai departe ar mări numai articolul acesta.

Din toate aceste descrieri rezultă, că cu aflarea portretului lui Ștefan cel mare în tetraevangeliul Homorian din bibliotecuța metropoliei Cernăuțene și cu compararea lui cu icôna cristosă a lui Ștefan cel mare din mănăstirea Putna încă nu s'a determinat cërta despre adevăratul portret al eroului Moldovan și Bucovinean. Disputa din Academia din București, ori de a purtat Ștefan cel mare barbă seu nu, este fără de nici o însemnătate, căci din estragerile nōstre din sus am observat, că Ștefan cel mare e zugrăvit ba când cu, ba când fără barbă. Pentru un studiu serios s'ar recere o adunare a tuturor portretelor lui Ștefan cel mare și fotografarea lor esactă cu colori. Atuncia tocmai s'ar puté dice, care portret e cel adevărat, și noi avem portrete din feliurite timpuri a le lui Ștefan cel mare, de și cele mai multe sânt restaurate în urmă într' un mod puțin corect.

Aflării portretului lui Ștefan cel mare în bibliotecuța metropoliei din Cernăuți s'a dat într'un mod nemeritat prę multă importanță în dauna istoriei din partea istoricilor români și diaristiceii române, pōte nevrënd sę se ducă încă la falsificarea istoriei. Prin cartea dlui Vickenhauser se reduce ca întru mult și în scurt timp o sę observăm pōte și mai mult. Despre portretul acesta dice dl Vickenhauser următoarele: „Astă icônă este dară diferită de celelalte icône ale lui Ștefan din bisericii vechi, cât și de busta dela Putna. „Mai mult sēmēnă însă ea cu cea de pe pãretele dedicãtor din mănăstirea Voronețului, unde însă Ștefan cel mare e zugrăvit în portul curții bizantine și cu pēr negricios și barbă mare* (f. 12). „Portretul lui Ștefan cel mare din tetraevangeliu trebuie sē-i sēmēne negreșit. De astfel de portrete însă nu-i lipsă, căci aceste se află mai că în toate bisericile, ce le-a zidit el. Aicia pōte se fie vorba, cel mult de o asemēnare, căci în de comun nu se șcie, din care timp provine zugrăvirea originală, ne băgēnd în sēmă, că după fieșce-care ruinare ea a fost restaurată sēn zugrăvită de nou. Aceste portrete stau încă de și Ștefan poartă totdeuna mântēua curții bizantine, adese ori în contradicere între olaltă* (not. 9 și 10, f. 236).

II. Portretul lui Petru Rareș, în mănăstirea Homorului:

Pe pãretele vis-à-vis de capetēsma se află icônă: Pe un scaun pompos șede Mântuitorul în stânga rădimată pe evangeliul închis, drēpta rădicată spre biserica nou zidită bine cuvēntându-o, care o presentă Voda Petru cu coronă cu 5 țepușe pe cap și îmbrăcat în strae bizantină silită, într'o manta roșie tivită cu aur. După dēnsul stă Dômna lui Elena, ținēnd stânga pe umērul bãietului încoronat Ștefan. Și ea poartă o coronă cu țepușe, șiruri de mărgele pe temple, și un straiu întreșesut cu aur cu guler de blană. Pe mâni ieră mânecile straiului de desubt întreșesut cu aur, pe care il incheie agrafe de aur pe mâni. O batistă de desubtul corōnei, lăsând fruntea liber, cade pe umēr în frumōse încreșituri*. De asupra capitelor se află scrise în de obșce numele (f. 16).

III. Portretul cancelariului Moldovan Toadăr și femeii lui Anastasia, în mănăstirea Homorului.

De asupra mormēntului Nastasiei, în dosul fridei se află portretul ei: într'un straiu verde cu flori de aur, din care merg dela umeri, începēnd mânecile straiului de desubt întreșesut cu aur până la incheieturile mânilor, unde se termină cu agrafe de aur decorate cu mărgele. Pe pēlēria de paie cu margini largi și decorată cu două rose de aur merge un pasemēnt de aur curmeșiș peste capul pēlēriei, sub care cade o batistă peste cēfă și umeri. Pe grumaz și pe cercei sânt șiruri de mărgele pe cari din urmă se despart la capēt în trei părți. Mânile rădicate ca la rugăciuni în sus, ingenuchie Nastasia naintea s. feciōre Maria, care șede pe un scaun pompos într'un straiu întreșesut cu aur și care, țind pe un prunc în sin, i întinde mâna drēptă.

Lângă mormēntul cancelariului Tōdăr e portretul lui: într'un straiu galben cu suflecături albastre și pe pept închis cu dungi curmeșișe. Mânecile acestui straiu merg de abia peste umeri; de aicia apar mânecile straiului roșu de desubt. Tōdăr stă, poartă o barbă plină și pe cap o cușmă șōtă cu galōne de aur. În mâna drēptă ține biserica din Homor, care a rezidit'o* (f. 20).

IV.

Formele esterne ale uricelor.

1) Uricul lui Roman Vv. — Spațiu scrisōrei (25 ctm. l., 13 $\frac{1}{2}$ larg. pe pergament nelucit) are 6 Mmt. litere de înnalte, ce sēmēnă literelor de tipar. Pe o sfōră subțire roșie atērnă o pecetă ordinarie de cēră, a cãrei margine grōsă de 1 ctm. închide pe timbrul de sigil, mare de 7 $\frac{1}{2}$ ctm. într'o cēră nēgră, dintru început de sigur verde închisă. Legenda pecetei este: „† Pecetă lui Roman Vv. țērii Moldovei*, care o încungiuă o rosă cu cinci foite, în lountrul cãrei se află un scut de trei cornuri, 3 mtm. de înnalt cu icōna însemnelor: un zimbru en rencontre — între cōrnele lui o stea cu 6 rađe: în dreapta lui sōrele, în stânga luna scãdēndă (semiluna). (Eraldic e steua cu 6 rađe germană, cea cu 7 rađe francesă) (Not. II 1 f. 243).

2) Uricul lui Ștefan cel mare: e 20 ctm. l. și 16 de larg. Scrisōrea e mică, dară chiară. Sigilul 5 $\frac{1}{2}$ ctm. pe o sfōră albastrie, timbrul sigilului de abia 2 ctm. de mare cu o stea cu cinci rađe între cōrnele zimbrului. Inscripțiunea: „Sigilul lui Ștefan Vv.* — La alte urice sigilul o tot același dară mai mare, sfōra însă roșie.

3) Uricul lui Eremia Vv.: Litera dela început e mare și decorată cu o cruce dinainte. Șirul ântâi și jumătate din al doilea (titula), apoi numele lui Eremia și fiului seu e în test împreună cu toate literele dintru început ale propusețiunilor — de aur. Pergamentul e 54 ctm. l. și 60 larg., scrisōrea chiară. Sigilul pe o sfōră de mătășă roșie grōsă de un deget și lungă de

1 mt. 78 ctm., are în diametru 13 ctm. Timbrul sigilului arată pe scutul treicorn însemnele cunoscute de Moldovei cu o stea cu 8 rațe: Uricul e un chrisov adevărat de aur (n. VI. f. 246).

Dionisiu D. Olinescu.

Dietetica diverselor organe ale corpului nostru.

XII.

Dietetica pelei.

După cum este cunoscut, pelea se consideră ca organ auxiliar al plămânilor, ba și mai mult al rărunchilor. Tote materiile, cari le aflăm ca secrete ale acestor două organe, se află și în secretul pelei; și precum organismul încetă de a trăi mai departe, decât i împedcăm activitatea plămânilor sale, a rărunchilor lui, așa măre el și atunci, când împedcăm activitatea pelei.

Pentru constatarea acestui adevăr s'au făcut mai multe experimente, din cari s'a dovedit, că decât acoperim hermetice cu cleiu pelea întrégă a unui animal, acela încetă curând de a mai trăi.

Mórtea vine la animalele puternice mai îngrabă, decât la cele slăbite. Caii mor numai după mai multe zile.

Dacă s'a acoperit numai o parte a pelei, atunci și simptomele sunt mai mici în proporție dreaptă. Îndată după răpirea completă a transpirației pelei, decade tot mai mult temperatura pelei, până ce animalul móre. Cadența acésta o aflăm și în respirație și în puls. Animalele tremură și în genere slăbesc foarte iute. Causa morții de sigur nu este alta, decât reținerea în sânge a gazurilor periculoase, cu deosebire a combinațiilor de amoniac. Immediat cauza morții este decăderea temperaturii corpului.

Ca exemplu practic pentru împedcarea funcțiunii pelei ne servește combustia (arsura) pelei într'o dimensiune mare. Se póte sustine ca regulă, că decât $\frac{1}{8}$ parte din pelea omenescă a cădút jertfa arsurei, atunci și viața omului a încetat de a mai exista. Dacă părți mai mici ale corpului sunt împedcate dela funcțiunea lor, atunci corpul numai se bolnăvește. Așa ceva se întâmplă și atunci când corpul se recește séu un morb de pele nepenetrabil împedcă activitatea sa.

Precum împedcarea activității pelei e un ce, ce zace în puterea noastră; așa avem și puterea și mijlocele, de a-i promovă activitatea. Șcim cu toții, că apa caldă séu beuturile calde întetesc secrețiunea sudorii.

Să vedem însă mai departe, decât pelea este în stare a resolve materiile, cari sunt afară de corpul nostru. Acésta întrebare clarifică multe cestiuni vitale, precum este de es. și medicarea cu băi minerale.

În prima linie este constatată despre pele, că ea contribuie la respirație, că absorbé oxygenul: așa dară ea este în stare a absorbé acidul hydrocyanic, hydro-sulfatul, eterul, chloroformul.

Despre materiile solide și fluide unse și frotate bine în pele s'a constatat pe deplin, că ele asemenea se resorb în corp. Din contra, materiile dissolve și suspendate în apă, nu se resorb în sânge; de unde urmază pré ușor, că din apa în care ne scaldăm noi, afară de gazuri, nici un alt corp nu se resorbé în sânge; de aceea toate băile minerale sunt numai niște aplicațiuni chimice. Putându-se totuș constatá, că a intrat ceva din apa de scaldă și în corpul nostru, acésta intrare se póte presupune numai prin respirațiunea plămânilor, ieră nici decât prin pele.

Vice-versa, scaldându-ne într'o apă, se comunică acesteia din corpul nostru: acid carbonic și nitrogen, ieră de pe corpul nostru: stratul epidermic descuamat, cu care sunt împreunate sări minerale, părțile de albumin și alte mestecări accidentale.

Din cele premise ușor putem vedé, care este scopul cultivei pelei? Acela nu póte fi altul, decât a ține pelea liberă și curată, de a-i conservă porii liberi și destupați, pentru ca gazurile, cari au să între în sânge, să nu întimpine nici o pedecă și ieră ca materiile secretate să se deșerte total afară de corp cu cea mai mare înlesnire.

O pedecă a acestora ori îngrămădește sângele cu o mulțime de materii inimice lui, ori că astupând porii, pricinuește o mulțime de morhuri de pele, cari sunt periculoase pentru sănătatea organismului, pentru susținerea întregității lui, ieră de altă parte fac corpul omului urit și scărboș.

La deslegarea problemei față de cultura fiziologică a pelei, trebuie să cugetăm mai întâiu la curățenia pelei. În privința acésta nu este nici un mijloc atât de momentos puternic, ca apa curată. Fiindu-ne posibilă chiar și spélarea în toate zilele a corpului întreg, nu ar fi pré mult pentru susținerea bunei dispozițiuni și a sănătății. Acésta însă, după relațiunile noastre sociale, fiindu-ne pré rare ori cu puțință, totuș séu ne uităm a o face de atâte ori, de câte ori ne ieră împregiurările și timpul, chiar și numai odată pe săptămână.

Întrebuințarea săpunului este un ce, ce nu se póte recomanda destul; el este acel mijloc, care disolve mângéla cea unsurósă de pe pele, ce se opune atât de puternic apei curate.

Durere! la poporul nostru întrebuințarea scaldelor e rubrica cea mai puțin folosită; puțini sunt de aceia cari afară de un remediu medical, mai privesc scaldă și ca un ce pentru curățirea trupului de evaporațiunile și eshalatiunile cele grele și insuportabile ale sale. Sunt locuri de acele, ce se bucură de apele cele mai frumoase, ce alții nu le pot ave nici cu cel mai mare préț și nimeni nu le folosește pentru curățirea trupului, ba unii ómeni nu s'au mai scaldat din copilăria lor. Mirare de unii din acești ómeni, că se mai pot identifica cu sănătatea. Se pare, că la astfel de indiviți, ceea ce nu póte apa, face frecarea cămeșii lor aspre și gróse séu scărpenatul pelei lor cu unghiile. Ș-apoi noi totuș vom a fi tratați ca ómeni de cultură, știindu-se că cvantul săpunului întrebuințat stă într'o proporție directă cu gradul de cultură al unui popor! Și curățenia stă tot în acea proporție directă cu sănătatea în genere.

Din punctul acesta de vedere aflăm, că în toate orașele mai împoporate se înființază pe zi ce merge băi de diferite cvalificațiuni și dimensiuni. Statistica ne arétă, că acele clase de ómeni, cari fac băi regulate, nu sunt cercetate așa tare de morhuri, ca cele ce le negligă.

Ar fi de dorit, ca fie-care comună să se îngriescă pentru înființarea de băi. Pentru tot felul de institute, pensionate, institute de creștere și corecțiune, băile nu numai se recomandă, ci au să fie chiar prescise.

De óră-ce scaldatul în toate zilele de multe ori ne este imposibil, îl putem substitui în câtva prin schimbarea rufelor. Rufe au cvalitatea eminentă de a suge în sine toate sudorile pelei, de a împedcá ca pulverea suspendată în aer să nu se precipiteze asupra-i.

Un avantaj mare se manifestéză și prin aceea, că rufele ținând pelea prin puterea lor hygrosopică în o stare uscată, nu permit. ca imul și mângéla să se aseze asupra-i. Pettenkoffer, renumitul igienist din München, se exprimă, că în cazul acesta schimbând séra

rufele prin o cămeșe de noapte și demineța prin una de di, câștigăm avantajul, că din cămeșa depusă séra evaporéză apa hygroscopică de peste di și vice-versa cea de noapte perde peste di apa câștigată din căldura patului.

Din punct de vedere al sănătății schimbarea rufelor demineța și séra e un ce imperativ. De oră-ce și capul este acoperit cu pele și pěr, de aceea se recomandă și spălarea acestuia cu săpun.

Afară de curățenia pelei avem să dirigem atențiunea noastră și asupra îmbrăcăminteii, precum și a întăririi ei; asemenea merită atențiune și nervii pelei, precum și circulația sângelui.

Tare periculoasă este recirea repentină a pelei încăldite și înferbintate, precum și supresiunea activității pelei. La recirea pelei se periclitéză sănătatea în diverse moduri, prin reținerea în sânge a acelor materii, ce se escretéză prin pele; prin iritamentul nervilor de pele se causéză reflexe dăunose în organele interne; prin perderea abnormă de căldură, prin care se modifică circulațiunea.

Recelile se 'ntemplă cu deosebire prin aerul rece, ce trage prin gauri de ferești și uși, prin recirea pelei asudande, dară și prin vestminte ușore, prin acoperire ușoră în pat, prin dormirea la un părete rece, în case reci, pe podele reci etc.

Recelile se pot preveni mai bine prin promovarea de sudore abundanță.

Întărirea pelei, prin care procedură ea resistă mai cu putere influințelor de receli, se pôte efeptui prin deprimerea pelei în contra recelei, precum și prin comotia regulată a mușchilor de sub pele. Recela acesta se pôte aplica în formă de apă rece, continuată timp îndelungat. Recela aplicată numai timp scurt produce din contra iritarea pelei.

În legătură cu cultura pelei stau și așa numitele mijloce de toaletă, (de frumsețe, cosmetică.) Ele se întrebuintéză în ziua de astăzi de multe femei, ba putem dice și de bărbați, cu scop de a profita o pele fină și frumoasă séu de apără mai frumoși, decum sânt de regulă.

Înțeleg pré ușor pe un fel de ómeni, cari din cauza tratării mașcere a naturei își iau refugiul la astfel de remedii periculoase; nu înțeleg însă, cum un popor întreg, ba și cei bine dotați cu pele frumoasă își pot carica fețele cu o atare mângelă.

Astfel de produse de toaletă, ce au forma de sulimanuri, pomade, ape, sânt de o mare însēmnetate pentru viață; ele vin în contact cu pelea omenescă și au o influință medicamentosă asupra ei. Influența lor e fisică și chemică. Ele sânt compuse din materiile cele mai periculoase, precum e cu deosebire sulimanul cel alb și de aceea își pôte întipui fie-cine, că ele numai vesteđelă și mórte pot aduce pelei, nici decum însă tinerete și prosperare sănėtosă.

Dr. Ioan Moga.

Cronică buceureșcă.

31 octombrie (12 novembre.)

(Pomul Crăciunului. — Susana suprinsă în baie, tablou; Adam și Eva, bas-relief. — Căntece și doine.)

Aseră am avut plăcerea s'ascultăm, la Societatea „Concordia română“, conferința dlui P. Ispirescu, Unchiașul sfătos, după cum îl numim noi tinerii, despre „Pomul Crăciunului“.

De câtva timp s'a introdus la noi, și încă urméză a se 'ntroduce pe di ce trece, o mulțime de obiceiuri străine, cari încet-încet iau locul bétrâneșcilor noastre datine și pe cari, cu drept cuvânt, dl Ispirescu le socoiește ca pe un venin primejdios naționalității noastre. Astfel dsa e cu totul contra modei pécătose de a se da copiilor noștri dădace franțuzoice, nemțoice ori englezóice, cari, cu totul în necunoștința credințelor, datinelor și moravurilor nēmului nostru românesc, învétă pe copii credințele, datinele și moravurile națiilor lor și-i obișnuiesc cu ele, așa că, odată mari, odată ajunși ómeni, nu cunosc nimic din strămoșeștile obiceiuri ale părinților lor, și sânt mai străini de ele de cât cel mai din urmă dintre străini.

Aceste dișe, dl Ispirescu arėtă origina barbară a pomului Crăciunului care se obișnuiesc mai ales la Nemți. Hordele păgâne, cari ca frunđa și ca ierba năvăliau din resărit, și mai ales Tătarii, serbau la solștiul de iernă triumful sórelui asupra întunerecului, prin ramure de brad ornate cu luminări a căror strălucire închipuia lumina sórelui. Sântii părinți, spre a hotări noródele păgâne să primescă christianismul, s'au păzit óre-cum de a lovi în carne în tradițiunile acestora, ceea i-ar fi îndărjit în contra lor, și le-au îngăduit, dându-le însă un caracter creștinesc. D'ací la po-

pórele creștine atâte obiceiuri cari își au rădęcina în păgânism.

Acésta conferință, interesantă din tóte punctele de vedere, a căpătat aprobarea tuturor celor ce cu adevérat sânt însuflețiți de simțiminte românești. Și cu atât ea a fect la locul ei, că anul trecut, însuși comitetul dómnelor din Societatea „Concordia română“ a inaugurat acésta serbare a pomului Crăciunului în societatea al cărei exclusivism merge pân'acolo de a nu primi pe nici un străin în sinul ei.

Eu, de și vechiu membru al Societății, n'am asistat la serbarea despre care e vorba. A dóua di, trecând pe la d. Ispirescu, umilitul culegător-tipograf, cu a cărui prietenie însă îmi plece să me laud, dsa îmi povesti, cu o legitimă indignare, despre faptul de a se primi de o societate, care se consideră de eminentamente românescă, un obicei venetic, și-mi arėtă intențiunea ce avea de publică un protest

— De ce ai publică un protest, — i dișei. — pe care din nenorocire nu l'ar ceti séu n'ar voi să-l ia în sémă nimeni, și n'ai face mai bine o conferință pe care ar auzi-o toți, și cu deosebire aceia cari au dat mână de ajutor pentru ca acest pom vătémător să se pripăsescă în livedea românescă.

— Că bine diți! — fu respunsul *Unchiașului*, pe care toți îl iubim atât de mult, și dl Ispirescu se puse pe lucru. Dar o asemenea lucrare nu se isprăvesc cu una cu două și timpul trecu pe nesimțite, astfel că nu se putu face pentru ierna trecută în schimb s'a făcut acum și s'a făcut pré bine.

„Pomul Crăciunului“ s'a cetit săptămána trecută la dl Maiorescu și succesul ce-a obținut a fost atât de desevérșit, în cât dsa nu se putu opri de a esclama :

— Pe mine m'ai convertit și în casa mea nu voi lăsă să se mai facă! — și de a o cere pentru „Convorbirile literare“ unde vom avé satisfăcțiunea să o vedem în curënd, și cetind'o, să gustăm dulcéta și farmecul limbei în care dl Ispirescu scrie.

Ceea ce e de regretat, e că asistentii au fost în pré mic numer, și de mai regretat încă, că dl general

Davila n'a fost față. Pöte că de-ar fi fost aci, alături cu noi, s'ar fi convertit și dsa ca dl Maiorescu și ne-ar fi dat cuvântul dsale, că nu va mai îngădui să se repete acest străin obicei la Asilul Elena Döмна (al cărui epítrop delegat este) unde, în anul trecut, fie-care clasă, începând dela cea mai inferiöră până la cea mai superiöră, își făcuse pomul ei. Cele mai multe din ele-vele acestui institut sânt ficele poporului. De ce să le inveninăm simțul național care cu sângele circulă prin vinele lor, prin admiterea unor datini venetice, cari n'au nici o legătură cu străbunele nöstre tradițiuni?!

*

Astăzi, vremea fiind frumoasă, am făcut o vizită salonului nostru artistic. Întrând, cel d'ântăiu lucru care mi-atrase privirea și în acelaș timp atențiunea, fu o pânză în mărime naturală, bogat încadrată, semnată St. Nestorescu. Ea înfățișează, în primul plan, o femeie ședând pe o bancă de pëtră: e casta Susană. Picio-rele-i se scaldă în undele ce s'asvêrlă dintr'o bucată de stană. Cu o mână ea voiește să prindă șipotul în cur-gerea lui; cu cealalta își spriginește sinul. Dar frun-đișul care o ascunde de ochii curioșilor se mișcă; ea aude frémătul frunđelor și-și întörce capul să vedă decă vr'un ochiu indiscret nu se cercă s'o surprindă în baie. Ea nu vede pe nimeni; privitorul însă zărește printre frunđe cele două capete ale rëutăcioșilor bêtrani cari o privesc cu lăcomie.

Desemnul acestui tablou, liniile generale, execuțiunea lui, totul dovedește încă odată, că d. Nestorescu este un tinër plin de talent. Fără 'ndoielă se găsesc și defecte pe ici-colo dar, după cât șciú, nu lipsa de indemenare e cauza, ci lipsa de mijloce. Acest tablou este concursul dlui Nestorescu, absolvent al șco-lei de bele-arte din București, pentru străinătate. Deci, se știe că, ori de câte ori s'au ținut asemenea concursuri, s'a dat tinerilor ale căror schițe au fost aprobate de comisiunea esamnatöre, bani pentru ca să-și procure toate cele trebuincioase: material și unelte, pentru sevêrșirea operelor cu a căror executare erau însărcinați; li se ofería local în palatul universității, spațios și bine luminat, și aveau înainte-le un răspas de șese săptămâni de zile lungi, de vëră.

Est-timp însă nu tot așa s'au urmat lucrurile! Când s'a comunicat dlui Nestorescu, a cărui schiță: „Susana surprinsă în baie“, se aprobase de comisiune, că pöte să începă executarea tabloului, eră apröpe de sfîrșitul lui septembrie. Și unde trebuia să lucreze? În palatul universității nu se putea, de öre-ce cursurile erau apröpe să începă. I se oferí dar local la esternal-tul secundar de fete, care însă, la 26 urmând a fi ocupat de sucursala liceului St. Sava, cel mult în ajun trebuia să fie slobod. Așá dar numai cu 25 zile în față și cu nici un ban în puagă, căci ministerul, ne-având fonduri disponibile, căci dl Urechia, se vede le risipise pe löte cu restaurarea monumentelor naționale (?) nu-i putuse da nici un ajutor bănesc, sërmanul viitor artist își începú lucrul. Și totul s'a sevêrșit ca prin minune! Astăzi ori-cine pöte să vedă la „Salon“ cele două opere luate într'un timp atât de afară din cale scurt și în cea mai mare strimtorare.

Dic cele două opere căci, alături cu pânza dlui Nestorescu, spriginit pe un fel de șevalet, se află es-pus și bas-relieful dlui St. Ionescu: Adam și Eva, ase-menea absolvent al școlei de bele-arte din București și concurent pentru străinătate, însă în sculptură. Ietă aci pe Adam, ședând pe o bancă de verdëtă, cu mâna întinsă, primind mërul pe care Eva i-l ofere. Acesta stă în picioare, cu mâna stângă radicală, perdută 'n frun-đișul „pomului cunoștinței“; cu cea dréptă presintând lui Adam fructul oprit. Avem de observat aci, că ges-

tul pe care acesta mână-l înfățișează este mai mult acela de a luá un lucru cu sfielă, de cât de a-l oferí cu stă-ruință, cum ar fi trebuit să fie. Dar numai atât!... căci decă anatomia nu este represintată până și în cele mai mici amênunte ale ei, asta e că timpul cel scurt nu permitea o mai minuțioasă executare. D'altmintrelea, ca forme generale, execuțiunea e admirabilă, și merită tötă aprobarea, față cu circumstanțele desavantagiöse în cari, ca și pânza dlui Nestorescu, s'a produs, căci în adevêr, decă ar lăsá mult, prè mult pöte, de dorit, de-ar fi operele unor artisti desevêrșiți. ele, atât bas-relieful dlui Ionescu, cât și pânza dlui Nestorescu, nu lasă, ca opere ale unor școlari cari d'aci'nainte au să in-vețe, nimic de dorit, și ar fi cu drept prè de regretat decă, din cauza unor cabale, comisiunea n'ar aprobá trimiterea lor în străinătate pentru sevêrșirea studiilor lor artistice și sancționarea talentului cu care sânt in-zestrați.

*

A döua vizită am dat'o unei familie unde dragă-laşa domnișöră de gasdă mi-a făcut plăcerea să ese-cute la piano „Cântecel de doinele de peste Olt, cu-lese și arangiate de dra Caliopi Zografos“. În călétoria mea peste Olt, oprindu-me câteva timp la Rimnic, ca-pitala districtului Vâlcea, orășel situat pe malul drept al Oltului la pólele unui șir de munți, am avut oca-siune să cunosc pe tinëra compositöre. În amintirea acestei cunoștințe, voi consacrá câteva rënduri nöiei dsale comisiunii. Dic nöiei, pentru că dra Zografos, e de mult cunoscută pe terenul publicității musicale, teren pe care și-a câștigat locul de onöre chiar dela început. prin publicarea frumosului vals: „Fleurs de printemps“ (Flori de primăvëră) vals care a făcut epocă în lumea danțului, la noi bine înțeles.

Caietul pe care l'aveam în față cuprinde două-spre-dece piese naționale. Ca fiică a Oltului, dra Zo-grafos a dat întâietatea încântătörei doine: „Oltule, Oltetule!“ E frumoasă acestă comisiune, dar cuprinde prè multe frase intrerupte, neisprăvite. Cea mai origi-nală însă este: „Brăul“. Plin de vioiciune „Brăut“ in-ve-selește, dá inimă, cum dice Românul, și celui ce as-cultă și celui ce jöcă. „Hora“ ierăși este admirabilă; acele tranșiții pe cari le găsim în acestă bucată, de și nepreparate, plac auđului. „Doina păstorilor“, „Coral“, „Hora miresei“, încă merită a fi citate. În resumat, e un frumos buchet de gingașe flori culese de pe plaiu-rile românești, colecțiunea de cantece poporale a trei Zografos!

Ceea ce avem de observat, este mai întâiu titlul de „Cantece și doine“, dat acestei colecțiuni. Acelui care se ocupă cu adunarea cantececelor poporului, nu-i e permis să nu cunöscă literatura lui. Deci literatura poporală numește cu numele generic de cantece tóte baladele, doinele și horele poporului, și a dice „Cantece și doine“, cum doinele nu sânt de cât tot niște cân-tece, mi se pare förte nepotrivit. Și chiar cuprinsul ca-ietului de care vorbim, justifică cele ce susținem, căci găsim aci, pe lângă doine, și hore, deci tóte: Cantece, specificate: Doina și hore. *Doina și hore*, iecă dar ade-vêratul titlu pe care dra Zografos trebuia să-l dea com-posițiilor dsale!

* A döua observare ce am de făcut e că „Brăul“ dsale sémênă prè mult cu al lui Wiest din „Nunta țê-rănescă“. Dar cum acest danț e unul și acelaș, inten-țiunea ce dra Zografos a avut pöte de a nu se depărta de originalitatea lui, scuză acestă.

Ori cum, mie mi-a plăcut förte mult colecțiunea de față și ar fi de dorit ca tinëra culegëtöre a acestor cantece poporale să urmeze a însiră mărghăritarele pre-țiöse, comorile de armonie, ale poporului nostru, căci, stăruind cu neclintire p'acesta cale, va puté să-și căș-

tige un tot atât de frumos titlu de glorie ca și acela pe care și l'a câștigat dl Alecsandri prin culegerea poeziilor populare*

A. C. Șor.

E c h o.

La un văduv.

- E adevărat, că te însori?
- Da.
- Și pe cine vei lua de soție?
- Pe sora nevastei mele repausate.
- E frumoasă?
- Ba.
- Bogată?
- Nici decăt.
- Așă dară, pentru ce o iei?
- Pentru ca să nu 'nschimb sócra.

*

Directorul unei bănci vede într'o di intrând la el cassierul seu foarte confus.

— Domnule, — i dice acest din urmă, — nu pot să mai ascund ceea ce de mult timp apăsă peptul meu.

Bancarul păli.

— Dta ai o fiică, pe care o iubesc din suflet.

Bancarul respiră și după un moment de reflesiu-ne, dice:

- Făcut-ai niște greșeli?
- Nu, dle.

— Așă dară îți refus mâna ei; nu ești in-
amorat.

*

Tinerul Alesandru învătă geografia și dice unchiului seu:

— Știu numele munților.

— Pré bine. Numește-mi dar munții cei mai înalți!

Alesandru confus raspunde:

— N'am ajuns încă decăt numai până la cei mai mici.

Literatura si arte.

DI V. Alecsandri, sub înriurirea unei inspirațiuni ferice, a scris următorul catren, inedit încă, care e merit a fi săpat pe frontispiciul palatului dela Sinaia:

Eu Carol și al meu popor
Clăditu-am într'un gând și dor,
În timp de lupte-al seu regat,
În timp de pace-al meu palat.

Călindar glumeț. A eșit de sub tipariu: „*Cataltihul Dracului*”, călindar glumeț pe anul 1883 pentru omeni serioși compus de Un drăculeț cu pèrul creț“. Acest călindar, cu cuprins de 5 còle, afară de partea calendaristică, conține o mulțime de istorii glumețe, menunțșuri vesele, poesii amuzante, anecdote și 25 de *ilustrațiuni umoristice*. Prețul unui esemplar e 40 cr. Se află de vëndare la administrațiunea „Familiei“ în Oradea-mare. Pe poștă mai puțin decăt 5 esemplare nu se trāmit. Colectanții primesc dela 10 esemplare unul, al 11-le, gratuit.

Tablou național. Aflăm din „Bin. Publ.“, că tabloul dlui G. Mirea Dumitrescu, care represintă aducearea capului lui Batori înaintea lui Mihaiu, despre care s'a vorbit mai de multe ori și în fòia noastră, s'ar fi

* Ori-cine ar dorì să-și procure colecțiunea dșorei Zografos, se pòte adresă dlui C. Gebauer, calea Victoriei, editorul. Prețul e numai 3 lei.

cumpărat de statul român pentru museul național, cu prețul de 25.000 lei.

Revista dlui Tocilescu a apărut la București sub titlul: „*Revistă pentru istorie, arheologie și filologie*“. Cuprinsul, precum se putea așteptă, este interesant. Afară de redactorul, găsim în acest volum lucrări de următorii dni: dr. M. Gaster, M. Cogălnicean, A. Lambrior, A. D. Xenopol, A. Papiu Iarian, V. M. Burla, M. B. Caloian, V. Dimitrescu, A. I. Odobescu, Ilarie Hușan, G. Maior, P. Ispirescu, D. More, A. Lecomte de Noüy, A. A. Kunik. Acēsta revistă va apăre de patru ori pe an. Prețul?

Legendele române, pe cari străinii le aprețiează mai bine decăt o mare parte a românilor, au intrat în discuțiunea etnografilor și vor servi ca probe pentru a întări séu slăbi originea noastră latină. În privința acēsta „*Montags-Revue*“ din Viena a publicat de curēnd în suplementul seu un articol intitulat: „*Legendele române și importanța lor pentru etnologie*“.

Columna lui Trăian, revistă mensuală pentru istorie, lingvistică și psihologie populară, sub direcțiunea dlui B. P. Hașdeu, a apărut de curēnd pentru lunile juliu, august și septembrie (nr. 7, 8 și 9). Cetitorii „*Columnei*“ nu pierd nimic, avēnd condensate într'o singură fasciculă materiile pentru trei numere. D'acì înaintea „*Columna*“ va apăre regulat, reocupând locul ce i se cuvine în fruntea publicității științifice din România.

Pentru economi. A eșit de sub presă „*Cultura cartofului*“ însoțită de un memoriu asupra introducerii lui în agricultura țeranului, de Basiliu Moga, profesor de agricultură. București. Tipografia Al. A. Grecescu.

Serată musicală în Brașov. În duminica trecută se ținù în Brașov o serată musicală împreunată cu dans în sala otelului „Nr. 1“ după următòrea programă: 1) „*Sèrmana frunđă*“, chor de bărbați arangiat de G. Dima; 2) *Stevenniers* „*Solo dramatique*“ pentru violină cu acomp. de piano, executat de dl dr. G. Baiulescu; 3) Liszt „*Spinnerlied*“ pentru piano, executat de dșora H. Sotir; 4) Lübeck „*Le congé*“, solo pentru corn cu acomp. de piano, executat de dl Böhme; 5) Wieniawski „*Polonaise*“ pentru violină cu acomp. de piano, executată de dl dr. G. Baiulescu; 6) Willmers „*Fantasia română*“ pentru piano, executată de dșora H. Sotir; 7) Spohr „*Bucurii nevinovate*“, chor de bărbați. Acompaniamentul de piano a binevoit a și-l luă asupra-și dl profesor Hf Geifrig Începutul la 8 ore séra. După concert urmă dans.

Călindarul dlui Manguica a apărut. Acesta cuprinde 'n sine, afară de călindarul julian și gregorian, și călindarul popular român. Acest din urmă conține tòte sèrbătorile, datinile și credințele strămoșești cu comentar. În partea literarie se află niște lucrări interesante și de mare folos pentru stabilirea mitologiei noastre, tòte de dl redactor, care merită să fie spriginit din partea publicului românesc. Prețul unui esemplar e 50 cr., pentru România 1 lei și 50 bani. Se află de vëndare la dl redactor-autor în Oravița (Ungaria) și în tòte librăriile din Austro-Ungaria și România.

Diare nòue: În sèptemăna trecută resăriră multe diare nòue, tòte în România și anume: „*Golescu*“ în Golești județul Mușcel, „*Gazeta Vèlcii*“ la Rimnicul-Vèlcii, „*Deșteptarea Prahovei*“ la Ploesci, „*Gazeta Otului*“ la Slatina, „*Galații*“ în Galați.

C e e n o u ?

Sinodul diecesei gr. cath. de Oradea-mare. Precum ni se împărtășește, sinodul diecesei Oradane a avut rezultat îmbucurător pentru administrațiunea diecesană și a mulțamit deplin pe membrii adunați la numer 57. Din obiectele pertractate amintim: publica-

rea decretelor aduse în sinodul provincial ținut în Blăși la anul 1872. Regulamentul referitoriu la organizarea școlilor populare elementare. Regulament referitoriu la viața religioasă-morală și consolidarea disciplinei în cler și popor, un alt regulament despre administrațiunea diecesană și despre dotarea parohiilor (acesta precum auzim s'a trâmăis pentru aprobare la Roma și va intra în vigoare numai după ce se va retrămite de acolo), apoi s'a făcut o colecțiune a ordinațiunilor și statutelelor diecesane mai vechi cari încă nu ș-au perdut valoarea. Afară de aceste s'au adus decrete diferite despre gimnaziul de Beiuș, despre seminariul domestic și preparandie și altele. Cu un cuvânt s'au făcut lucruri multe bune și frumoase și pe bazele decretelor sinodului provincial din 1872 s'a decretat, ceea ce se dorește de mult, cumcă codicele diecesei îl constituiesc decretele sinodului provincial, fiind provincia mitropolitană de Alba-Iulia și Făgăraș independentă și supusă nemijlocit scaunului apostolic din Roma. Nu putem retăce aici prudența și tactul cu carele a presidiat acest sinod Pre Sântia Sa Părintele episcop Mihail Pavel, care sub decursul pertractărilor sinodali a dat clerului seu dovădă nouă despre îngrigirea sa adevărat părintească și a dat probe de marinositate arhierescă prin enunțațiunile făcute în fața sinodului cu respect mai vortos la gimnaziul din Beiuș, despre a cărui susținere Pre Sântia Sa a promis a se îngrigi așa, că aceea să nu fie avisată la colecte, ci să se pōtă efeptui în greumentul fundațiunii propriie, o promisiune a cărei importanță binefăcătoare o pōte înțelege fie-carele, decă va consideră misiunea însămnată a aceluia institut. Pre Sântia Sa, afără de acesta, a enunțat încă în fața sinodului cumcă lasă de fund-instruct al episcopiei tōte mobilile și tōtă instructiunea reședinței sale, va acoperi spesele tipăririi decretelor sinodali, precum a acoperit din al seu propriu și prețul decretelor provinciali procurate pentru fie-care parohie. În fine a asēmnat din caseta sa proprie o sumă de aprōpe 400 fl. intru rebonificarea speselor cele-au avut membri sinodali, arētând est mod intru tōte, că este un Arhieru care stă la înălțimea misiunii sale și un părinte adevărat al clerului și poporului seu. Sinodul diecesan, afără de pertractările greliminare, a durat dela 7 până la 12 novembre st. n. și s'a terminat cu un prânț în reședința episcopescă. Cu acesta ocaziune s'au ținut și mai multe toaste între sănătatea Pre Sântiei Sale părintelui episcop, de a cărui afabilitate eră încântat întreg clerul adunat; apoi intru al clerului și al poporului credincios, a oficialilor sinodali și altele, între cari și unul pentru întroducerea sinodelor micste. Membri sinodali depărtându-se din apropierea arhierelui lor, au dus cu sine încrederea deplină, că binele diecesei și sōrtea lor. este aședată în mânilor cele mai bune; ieră pentru istoria diecesei, despre a cărei compunere încă s'a făcut discuțiune cu acesta ocaziune, sinodul decurs va fi un monument epochal.

Sinod diecesan gr. c. la Lugoș. La 12 nov. st. n. se deschise și la Lugoș un sinod gr. c. diecesan, compus — ca celelalte sinode gr. c. — numai din reprezentanți ai clerului. Membrii sinodului au fost convocați a se înlățișă cu o și nainte de deschidere, spre a ține o conferință prealabilă.

Sciri personale. *Di P. Carp* a fost numit agent diplomatic al României la Viena, în locul dlui Bălăcean, care trece la Roma. — *Di C. Olănescu*, inspector general al căilor ferate române, va represintă România la conferința diverselor căi ferate, care se va deschide în luna viitoare la Viena. — *Di colonel Pilat* din armata română a fost numit de cătră președintele republicii franceze „comandor al legiunii de onore”. — *Di Petru Tisu*, avocat în Arad, va deschide cancelăria sa advocațională în Panciova.

Hymen. *Di dr. Demetrie Kiss*, candidat de avocat în Oradea-mare, carele înainte cu două săptămâni a făcut doctoratul în legi la universitatea din Budapesta, la 5 novembre ș-a încredintat de soție pe domnișōra Cornelia Lazar, fiica dlui Teodor Lazar avocat în Oradea-mare. — *Di Ioan Ionuțas*, teolog absolut al diecesei aradane și actualminte învățator în comuna rurală Roit în Biharia, duminica trecută ș-a serbat cununia cu domnișōra Ana Bochiș, fiica dlui Ilie Bochiș asesor consistorial și învățator gr. or. în Oradea-mare. — *Di dr. Nicolae Maier*, profesor în institutul teologic-pedagogic din Sibiu, în duminica trecută ș-a serbat cununia cu domnișōra Maria Dancăș în Reșinari.

Academia română ținu vineri, la 5/17 novembre, ședință publică. P. SS. episcopul Melchisedec ceti memoriuului seu: „O vizită la mai multe biserici și mănăstiri din Bucovina, anul 1882”. — Ier dl Em. Bacaloglu făcu o dare de sēmă despre espozițiunea de electricitate ținută la München în luna lui octombrie anul curinte. În fine, dl membru corespondinte, Gr. Tocilescu, făcu o comunicare despre comerțul cu obiecte vechi falsificate.

Carmen Sylva, scrie diarul literar din Roma: „Il Fanfulla della Domenica”, nu e numai poetă, ci și miniaturistă și paleografă din cele mai abile. Părintele Oderisio Piscinelli-Taeggi a trâmăis poetei încoronate magnifica sa operă: „La Paleografia artistica di Montecassino”. În schimb, Carmen Sylva i-a trâmăis faimōsa sa novelă „Suferința”, pe care a miniaturat-o singură pe pergament, într'un mod care merită întrégă a noastră admirațiune. Darul ilustrei Dōmne, adus la Montecassino de ministrul României, va fi unul din documentele cele mai curioase ale bibliotecii Muntelui.

Reuniunea femeilor române din Brașov va ține adunarea generală ordinarie în 7/19 novembre a. e. la 3 ore d. p. în sala de desemn a școlilor meșie gr. or. române din loc. *Maria Secarean* presidentă. *Dr. Nicolau Pop* secretar.

Petrecri sociale în Timișōră. De când s'a înființat în suburbiul Fabric al Timișōrii o societate română de lectură, de atunci și viața socială română de acolo a luat un avânt îmbucurător. Numita societate a început să arangeze niște petrecri sociale, cari totdeuna au reușit bine. Cea din urmă s'a ținut în duminica trecută, cu care ocaziune dnii G. Ardelean și Teșle ținură discursuri. Cu alta ocaziune, dl P. Opriș, suflitul acestor conveniri, a ținut o conferință despre telefon, cu exemple practice. S'a format și un cor de bărbați și femei.

O șalupă-torpilea română. „Poșta” de Duminecă spune c'a sosit în portul Galați șalupa-torpilea „Alesandru cel Bun”, construită acum de curēnd la Londra pentru flotila română. Acesta șalupă, care e unica până acum de acest gen în flotila română, e menită numai pentru aședarea de torpile, în cas de resboi. Ea costă 100,000 lei și e de mărimea „Fulgerului”; a fost adusă sub pavilionul engles de cătră dl locoteninte de marină Cătunēnu. În curēnd se așteptă să sosescă dela Londra și alte șalupe de serviciu ordinar, ce au fost comandate încă de anul trecut de ministerul nostru de resboi, și cu privigherea construcției cărora fusese însărcinat dl locot.-colonel Ursēnu.

Ofertă atrăgătoare. Ietă o ofertă de căsătorie publicată în „Tagblatt” din Viena: Numele meu din botez este Frédéric. Pozițiunea mea este precară, persōna-mi e respingătoare și vârsta destul de înaintată. Decă stupiditatea mea moștenită este atât de mare, în cât întrece chiar unele din defectele mele displăcute, acesta nu este de cât rezultatul caracterului meu rēutăcios. Cu tōte acestea doresc să me însor, și în acest scop me folosesc de publicitate pentru a solicită intra-

rea în plăcerile conjugale. Răspunsul la adresa mea sub deviza : »Cineva îndrăsnî? 6265«, la administrațiunea ziarului „Tagblatt“. Ar crede cineva, că acest amabil personagi u a primit mai bine de o sută scrisori prin care i se solicită intrarea în tratări?

Un om care nu dorme. În Iericho (Long Island) locuiește dl Andrew Tappen, care e director al poștei și unul din cei mai mari neguțători din sat. Dl Tappen se bucură d'o sănătate invidiabilă; de șese luni însă n'a închis ochii nici un minut și nu simte de loc trebuința d'a dormi. Astfel, dl Tappen are pe fie-care 24 ore disponibile, ceea ce trebue să-i dea un avantaj nedis-cutabil asupra oricărui din concurenții sei de afaceri. Dl Tappen pare convins că nu va gustă nici un minut de somn până la sfirșitul vieții sale. Medicii declară ca foarte curios acest cas, dar nu-l pot esplică nici într'un mod.

Palatnri pentru cai și căruțe. În orașele cele mari, ca Londra, Parisul, New-York și altele, unde pământul e foarte căutat și foarte scump, cail și căruțele încep a fi aședate la caturile de sus; la New-York, sînt palate inadins construite pentru magazine și locuințe jos, și pentru cai și căruțe sus. Persónele se urcă la apartamentele lor pe scări comode; animalele prin ascensorii.

Testament cum sînt multe. La Londra a murit o dómna, care a lăsat societății pentru protecțiunea animalelor suma de 9000 livre sterlinge — adeca 225,000 fr. — spre a înființa un spital pentru animale. Bărbatul seu însă nu i-a lăsat decăt pisica favorită, cu ordinul d'a o ucide prin chloroform.

a	a	a	a	a	a	a	a	a	a	a	a	a	a
a	a	a	a	a	a	c	c	d	d	d	d	e	
e	e	e	e	e	e	e	f	f	g	g	h		
i	i	i	i	i	i	i	i	i	i	i			
i	i	j	l	l	l	m	m	m	m				
m	m	m	n	n	n	n	n	n					
n	n	n	n	n	n	o	o						
o	o	o	p	p	r	r							
r	r	r	r	r	r								
s	s	s	s	t									
t	t	t	u										
u	u	u											
u	u												
u													

Ghicitură triunghiulară

de

Dragina Mera.

Literile din cvadrate se se ordinez astfel ca să compună 13 cuvinte a căror litere inițiale cetite din sus în jos, și cele din primul șir horisontal din stanga spre drépta, să dea numele unui poet român.

Terminul de deslegare e 30 novembre. Ca totdeuna, și de astădată se va sorti o carte intre deslegători.

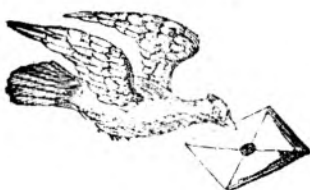
Deslegarea ghicitei de șac din nr. 42 :

Tóte au finit odată,
Și nu țin necontentit:
Deci durerea-mi încarnată
Va avé și ea finit.
Iérna crudă și amară
Âncă trece dela noi,
Vine dalba primăveră
Cu surisul seu vioiu.

Bine au deslegat-o dómnele și domnișórele : Rosa Bozanciu, Eufrosina Popescu, Emilia Onciu, Ieonina Borca, Iuliana Popescu, Mina Pop.

Premiul l'a căștigat dómna Rosa Bozanciu în Cručița.

Poșta Redacțiunii.

Dlul S. F. M. in S. Vom primi cu plăcere.
Spata. Pentru ce alegeți tot forme așa de mari? N'avem spațiu. Va trece dar timp îndelungat până ce vom puté-o publică.
Dnci S. B. P. Ofertul s'a trâmîs respectivului nostru abonant, care ve va responde.

Călindarul săptămânei.

Điua sept.	st. v.	st. n.	Numele sântilor și sêrbătorile.	Sórele resare	Sórele apune
Duminecă	7 19	33	Muc. în Mel.	7 25	4 4
Luni	8 20	1	Arch. Mich. și G.	7 27	4 3
Marți	9 21	2	M. G. for.	7 28	4 2
Mercuri	10 22	3	...	7 30	4 1
Joi	11 23	4	...	7 31	4 —
Vineri	12 24	5	...	7 33	3 59
Sâmbetă	13 25	6	...	7 34	3 58

Proprietar, redactor respunđător și editor : IOSI VULCAN.

Cu tipariul lui Eugeniu Hollósy in Oradea-mare. Strada ... nr. 274.